Üksikud vähemad maakonna osad, nagu Vastse-Otepää vald ja Ahja valla üksikud külad (Nooritsmetsküla), asuvad eksklaavidena väljaspool nimetatud piiri Võrumaa sees.

Selgejoonelisema piirivööga on maakond ümbritsetud idas, põhjas ja läänes. Seal lõikab piir kas järvi või läheb mööda liikimisvaenulisi

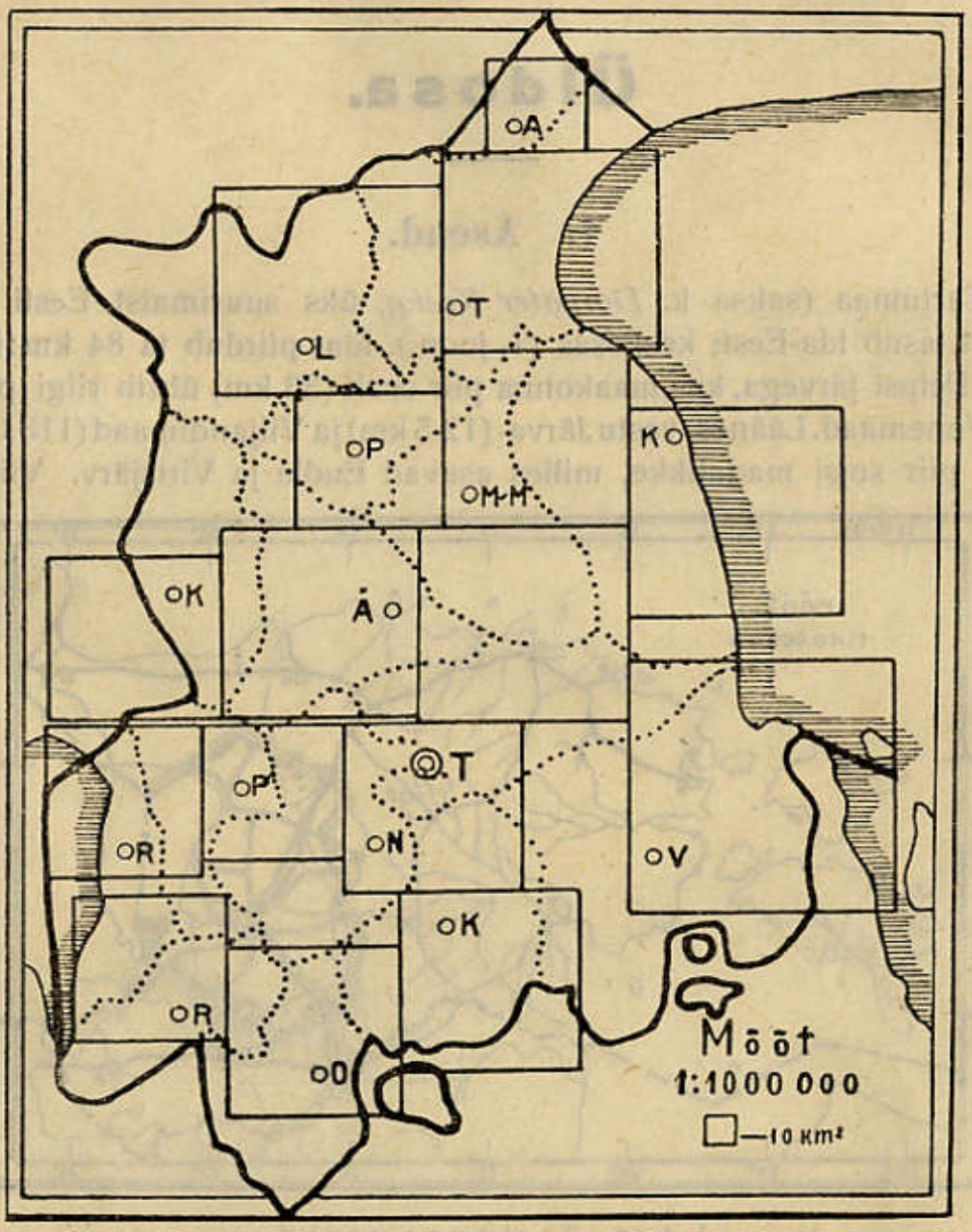

2. joon. Kihelkondade pindalade võrdlev diagramm. Täppjoon — kihelk. piir, ruudud — vastavate kihelk. pindala.

soisi alasid, mis maakonda teisist maakonnist täiesti eraldavad. Avapiir esineb eeskätt pikal joonel vastu Valga- ning Võrumaad ja kitsamal alal loodes Järva- ja Virumaa vastu, kust kaudu ka Tartumaa pea-liikimisteed tungivad P.-Eestisse. Tartumaale on iseloomustav